

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
התכנית הבין אוניברסיטאית ללימודי אפריקה

סוגיות באפרו-מרקסיזם ואפרו-קומוניזם

מרצים : ד"ר. לאונרדו כהן

סמסטר ב', יום ג' 18:00-20:00

2018-2019

הקורס עוסק בהפצתה ויישומה של האידיאולוגיה המרקסיסטית-לניניסטית במרחב האפריקאי לאורך שנות השבעים והשמונים של המאה הקודמת. כתוצאה מתחושת ההחמצה שממנה סבל הסוציאליזם האפריקאי בשנות השישים, וכתגובה להצלחה שהשיגו תנועות מהפכניות מסוימות, המרקסיזם-לניניזם הפך להיות האידיאולוגיה הדומיננטית בכמה ממדינות אפריקה. הקורס מתמקד בעיקר במקרים של אנגולה, מוזמביק ואתיופיה, ובוחר את הגורמים אשר השפיעו על האוריינטציה הפוליטית של כל אחד מהמדינות הללו באותה תקופה. הקורס משלב מבטים של היסטוריה אינטלקטואלית יחד עם מבטים הנובעים מההיסטוריה הפוליטית כדי להבין את התהליכים שעברו מדינות אלו בשנים שמעסיקים אותנו.

הרכב הציון:

80% מבחן בית.
20% השתתפות פעילה.

תוכן המפגשים:

1. התיאוריה המרקסיסטית מגיעה לאפריקה : מסוציאליזם אפריקאי לאפרו-מרקסיזם

Ottaway, D. and Ottaway, M. *Afrocommunism*. New York: Africana Pub, 1981, pp.13-35.

2. היסטוריה של המרקסיזם באפריקה שמדרום לסהרה במאה ה-20

Busky, Donald F. *Communism in History and Theory*. Westport: Praeger, 2002, pp. 93-147.

Drew, A. *Communism in Africa*. In (ed.) S.A. Smith *The Oxford Handbook of the History of Communism*. Oxford: Oxford University Press, 2014, pp. 287-302.

3. ההשפעות הזרות : מדיניותם של קובה וברית המועצות בקרן אפריקה.

Ogunbadejo, Oye. "Soviet Policies in Africa." *African Affairs* 79.316 (1980) pp. 297-325.

Shubin, V, and Tokarev A. "War in Angola: a Soviet Dimension." *Review of African Political Economy* 28 (2001) pp. 607-618.

4. מרקסיזם, דמוקרטיה ומודרניות באתיופיה.

Donham, D. L. *Marxist Modern: An Ethnographic History of the Ethiopian Revolution*. Berkeley: University of California Press, 1999, pp. 13-35, 122-150.

5. מרקסיזם ולאומיות : השאלה האריתראית.

Johnson, M and Johnson, T. "Eritrea: The National Question and the Logic of a Protracted Struggle." *African Affairs* 80.319(1981), pp. 181-195.

6. מרקסיזם ודת : תיאולוגית השחרור בקונטקסט האפריקאי.

Okolo, C.B. "Diminished Man and Theology: a Third World Perspective." *African Ecclesiastical Review* 18.2 (1976), pp. 80-89.

7. מרקסיזם ודת : כנסייה ומדינה באתיופיה בתקופת הדרג.

Larebo, H. "The Orthodox Church and the State in the Ethiopian Revolution 1974-1984." *Religion in Communist Lands* 14.1(1986), pp. 148-159.

Doulos, M. "Christians in Marxist Ethiopia." *Religion in Communist Lands* 14.1 (1986), pp. 134-147.

8. השתתפות של יהודי אתיופיה במחתרות האתיופיות בתקופת הדרג.

דוד רטנר, *המסע האחר. יהודי אתיופיה וחלקם במאבק המפכני של אתיופיה בשנים 1974-1991*, חיפה: הוצאת פרדס, 2018, עמ. 15-86.

9. מפגש עם מבקשי מקלט אריתראים: חינוך מרקסיסטי לשרות המפעל הלאומי

10. סוציאליזם בסומליה

Ahmed I. Samatar, *Socialist Somalia: Rhetoric or Reality?* Zed Books, 1988.

11. מרקסיזם-לניניזם במוזמביק מהקמת ה-Frelimo ועד הקונגרס החמישי שלו 1962-1989.

Dinerman, A. *Revolution, Counter-Revolution and Revisionism in Post-Colonial Africa: The Case of Mozambique, 1975-1994*. London: Routledge, 2006, pp. 32-83.

Igreja, V. "Frelimo's Political Ruling Through Violence and Memory in Postcolonial Mozambique." *Journal of Southern African Studies* 36.4 (2010), pp. 781-799.

12- מרקסיזם לניניזם באנגולה מתחילת המלחמה הקולוניאלית ב-1961 ועד 1990

Abegunrin, O. "Angola and the Soviet Union Since 1975." *Journal of African Studies* 141 (1987) pp. 25-30.

13. מפגש סיכום.

יתכנו שינויים כלים.